

Comisiynu Cyngghreirio a Chontractio Cyngghrair

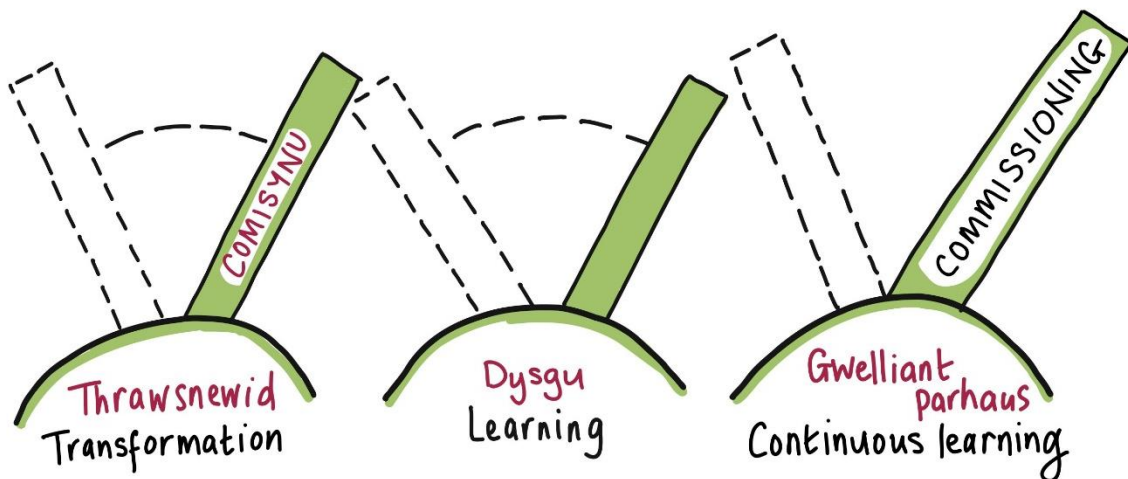
COMMISSIONING ALLIANCES AND ALLIANCE CONTRACTING

Mae'r papur briffio hwn yn gyflwyniad i gontractio cyngghrair. Defnyddir y term 'cyngghrair' mewn amrywiaeth o gyd-destunau o fewn y sector iechyd a gofal cymdeithasol; weithiau mae gwahaniaeth rhwng 'cyngghrair' a 'chontract cyngghrair' ac at ddiben y papur hwn, rydym yn canolbwyntio ar yr olaf.

Mae'n debyg na fydd y papur briffio hwn yn ateb eich cwestiynau i gyd, ond dylai roi man cychwyn i chi. Gweler y manylion ar y diwedd am ragor o wybodaeth.

1. Trosolwg o gynghrair a'r hyn mae'n ei olygu

Mae pobl sy'n gweithio'n uniongyrchol i roi cymorth, a'r bobl sy'n cael y cymorth hwnnw, yn aml yn gwybod beth sy'n gweithio'n dda a beth nad yw'n gweithio'n dda. Yn aml, gallant ddweud wrthym sut y gallem newid pethau er gwell. Mae comisiynu yn digwydd dro ar ôl tro, fel sbardun hanfodol i wneud i newid ddigwydd; mae'n ymwneud â thrawsnewid, dysgu a gwelliant parhaus.

Fodd bynnag, gall rhai ffyrdd mwy traddodiadol o gomisiynu ddwysáu'r heriau a'r rhwystrau y mae pobl yn eu hwynebu wrth gael mynediad at gymorth. Yn aml, mae gofyn i ddarparwyr ddarparu yn unol â manyleb a bennir ar adeg benodol – gwasanaeth a bennir gan eraill ac a ddarperir mewn ffordd weddol safonol. Nid yw un ateb yn addas i bawb, a phan fyddwn yn creu'r amodau sy'n galluogi'r rhai

sy'n cael cymorth, a'r rhai sy'n darparu'r cymorth o ddydd i ddydd, i ddod at ei gilydd a chydweithio, rydym yn dod o hyd i atebion newydd i heriau parhaus.

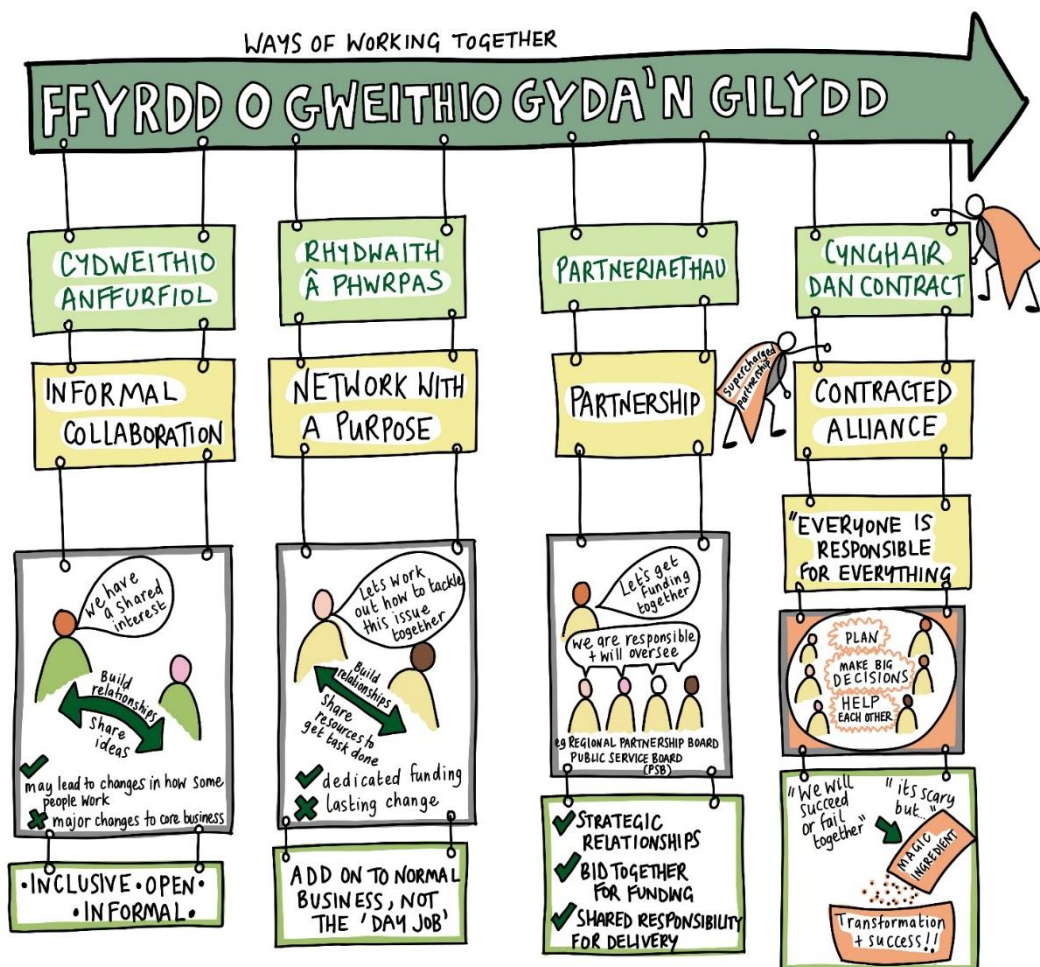

Mae cynghreirio yn ffordd drawsnewidiol o gydweithio a gwireddu uchelgeisiau a rennir ar draws system gyfan. Mae'n ffurfioli cydweithio rhwng darparwyr gwasanaethau a chomisiynwyr, heb fod angen ffurfiau sefydliadol newydd, a gall ddod yn fecanwaith i ysgogi symudiad diwylliannol o fewn y sector tuag at weithio'n seiliedig ar gryfder a chyd-gynhyrchu, lle mae gan bobl â phrofiad bywyd rôl lawn wrth ddylunio a darparu gwasanaethau.

Mae ymgais flaenorol yn Ne Cymru i symud i gomisiynu'r gynghrair contract ffurfiol wedi cael ei atal ar gyfer rhagor o ymgynghori gyda'r trydydd sector. Mae adroddiad o hyn yn argymhell ymgysylltu'n fwy llawn â'r sector i ateb cwestiynau a phryderon. Gydag agwedd gyd-gynhyrchu at gomisiynu cydweithredol i ddiwallu anghenion unigol a chymunedol. Mae Gwasanaeth Cyffuriau ac Alcohol Caerdydd a'r Fro (CAVDAS) yn enghraifft o gytundeb cynghrair ffurfiol llwyddiannus a pharhaus a gomisiynwyd ar y cyd. Mae'n cael ei arwain gan dri sefydliad sylweddau yng Nghymru a Bwrdd Cynllunio Ardal Caerdydd a'r Fro. Gyda chynghreiriau eraill yn yr Alban a Lloegr yn darparu gwasanaethau yn seiliedig ar anghenion y bobl yn eu hardaloedd.

2. Disgrifiad o wahanol fathau o gydweithio h.y. rhwydwaith, cynghrair, consortiwm

Cyn i ni ddechrau trafod hanfodion contractau cynghrair, mae'n bwysig cydnabod bod yna lawer o wahanol ffyrdd o gydweithio ac, yn aml, gall yr un gair olygu gwahanol bethau i wahanol bobl. Mae'n ddefnyddiol bod yn glir ynghylch y gwahaniaethau, yn enwedig wrth ystyried yr opsiynau:

Cydweithio anffurfiol: Ar un pen mae cydweithio anffurfiol sy'n digwydd drwy'r amser yn ein bywyd gwaith a phersonol. Pobl yn dod at ei gilydd oherwydd bod ganddyn nhw rywbeth yn gyffredin, diddordeb cyffredin. Mae'r rhain yn dda ar gyfer meithrin perthnasoedd a chyfnewid syniadau. Gallant fod yn gynhwysol, gwahoddiad agored a chynnwys nifer fawr o bobl. Mae'r natur anffurfiol a'r didwylledd yn bwysig.

Gall unrhyw syniadau a rennir arwain at newidiadau yn y ffordd y mae rhai pobl yn gweithio, ond mae'n annhebygol y bydd unrhyw newidiadau mawr i fusnes craidd neu weithrediad datblygiad neu newid arwyddocaol. Nid dyna hanfod y cydweithio anffurfiol hyn.

Rhwydwaith â phwrpas: Yma mae grŵp o bobl yn dod at ei gilydd am reswm penodol. Gall fod yn ddim sy'n cael ei greu am ychydig fisoedd, yn bwyllgor neu'n grŵp newydd i fynd i'r afael â mater penodol. Mae'n bosib y bydd cyllid wedi'i neilltuo, naill ai'n cael ei roi'n allanol neu'n cael ei ddatblygu gan aelodau'r rhwydwaith drwy gronni arian.

Unwaith eto, mae'r rhain yn dda ar gyfer meithrin perthynas, a gallant arwain at bobl yn gweithio'n wahanol am gyfnod. Mae'n bosib y bydd rhywfaint o rannu adnoddau a phobl hyd yn oed, er mwyn cwblhau'r dasg. Fodd bynnag, mae'n dal yn annhebygol y bydd newid parhaol i arferion gwaith, ac mae'r gweithgaredd fel arfer yn cael ei weld fel 'ychwanegiad' i fusnes arferol, ac nid y 'swydd bob dydd'.

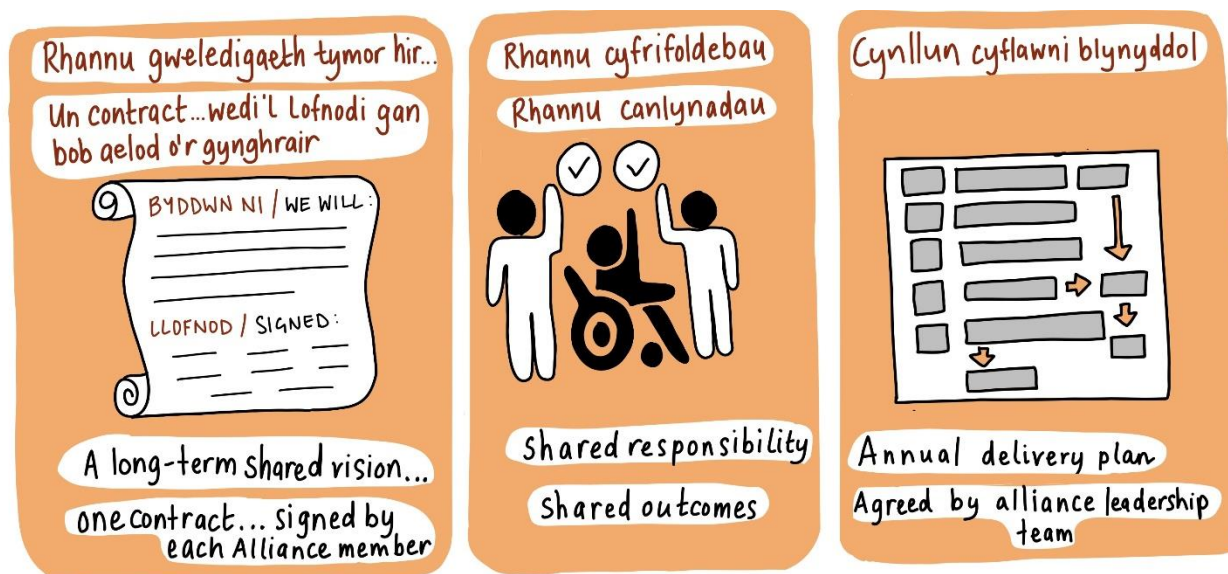
Partneriaethau: Gall y rhain amrywio o berthnasoedd strategol, lle mae sefydliadau, er enghraifft, yn cynnig gyda'i gilydd am gyllid, drwodd i gyfrifoldeb a rennir am weithgynhyrchu neu gyflenwi, e.e. Cytundebau Adran 33 neu Ran 9 neu Fyrddau Partneriaeth.

Mae cynghrair yn debyg i bartneriaeth drydanol. Yn y rhan fwyaf o bartneriaethau, rydych yn gweld trefniadau lle mae pob parti yn cyflawni ei gyfran o'r gwaith, a phobl yn dod at ei gilydd bob mis, neu bob hyn a hyn, i siarad am sut maen nhw'n dod ymlaen. Mae'n bosib y bydd rhywfaint o adrodd ar y cyd neu weithio ar y cyd arall, ond nid bob amser.

Cynghreiriau dan gontract ffurfiol: Pan fyddwn yn sôn am gynghreiriau, rydym yn golygu cydweithrediad lle mae pawb yn gyfrifol am bopeth, nid dim ond eu maes arbenigedd neu gyflenwi eu hunain. Nid yw'n endid cyfreithiol newydd - mae contract cynghrair yn cael ei lofnodi gan bob aelod, ac mae aelodau'n cadw eu hunaniaeth a'u rheolaethau mewnol eu hunain. Fodd bynnag, mae aelodau'r gynghrair yn cynllunio gyda'i gilydd, yn gwneud y

penderfyniadau mawr gyda'i gilydd, ac yn helpu ei gilydd. Maent yn rhannu'r holl gyfleoedd, cyfrifoldebau a risgiau yn llawn.

Yn ei hanfod, byddant i gyd yn llwyddo neu'n methu gyda'i gilydd. Efallai bod hynny'n swnio'n frawychus, ond dyna'r cynhwysyn hud sy'n arwain at drawsnewid a llwyddiant.

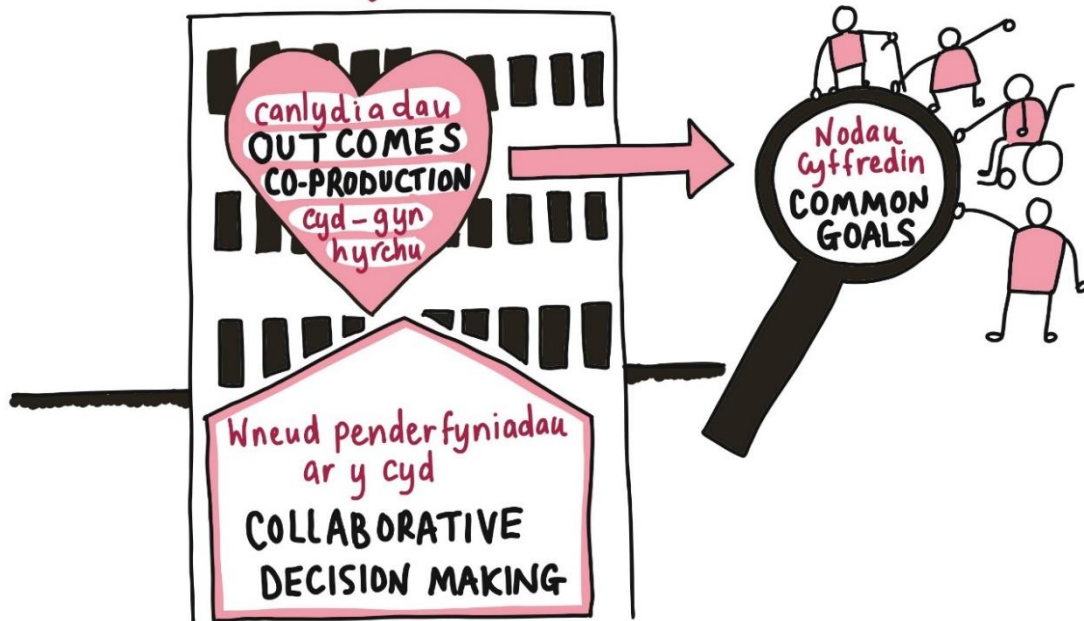
3. Pam dod yn gynghrair?

Mae cynghreirio yn ffordd o weithio sy'n canolbwyntio ar berthnasoedd a chreu amgylchedd o ymddiriedaeth, cydweithio ac arloesi. Datblygir pob cynghrair gyda chanlyniadau a chyd-gynhyrchu yn ganolog iddynt, ac mae'r rhain yn rhedeg trwy bob cam o'u datblygiad a'r ddarpariaeth ddilynol.

Daw un o fanteision allweddol cynghreiriau o'r sylfaen gref o wneud penderfyniadau ar y cyd. Mae hyn yn gofyn am eglurder ynghylch y nodau cyffredin ac ymrwymiad ar y cyd i'w cyflawni. Mae atebolrwydd o ran y tîm ac unigolion o fewn strwythur llywodraethu a rheoli priodol ar gyfer y 'sefydliad rhithwir'. Gyda'r rhain ar waith mae amgylchedd ymddiriedaeth uchel sy'n galluogi:

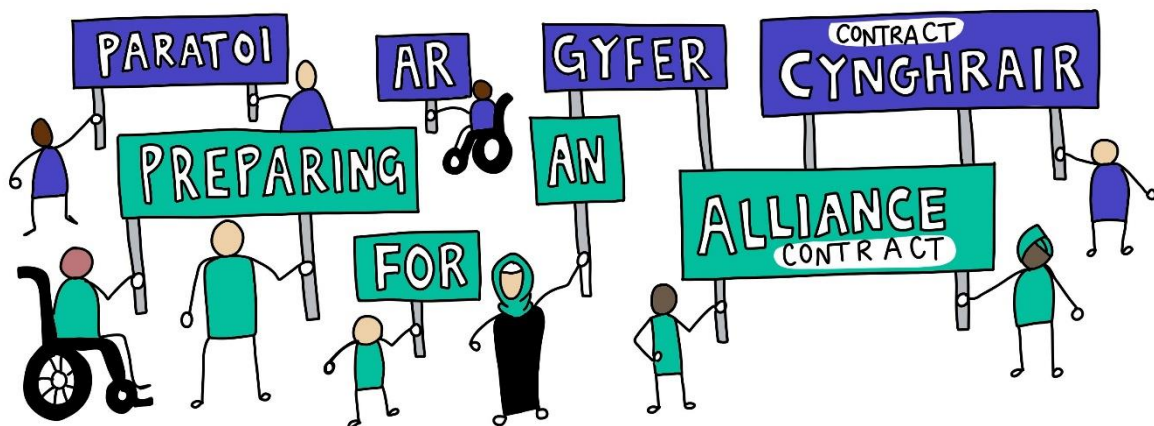
- perchnogaeth, cyfrifoldeb ac atebolrwydd ar y cyd
- ymateb ar y cyd i ddylanwadau allanol a risg
- y system orau ar gyfer gwneud penderfyniadau
- cyfuno sgiliau, adnoddau a phrofiad
- mae cyfleoedd a chyfrifoldebau a rennir yn golygu ymdeimlad cryf o 'eich problem chi yw fy mhproblem i – eich llwyddiant chi yw fy llwyddiant i'

Ffordd drawsnewidiol o gydweithio a gwireddu uchelgeisiau a rennir draws system gyfan.

A transformative way to work together + realise shared ambitions across a whole system

4. Paratoi ar gyfer cynghrair

Mae cynghreiriau yn un o lawer o ffyrdd o gydweithio. Pa bynnag ddull a ddefnyddiwyd, rhaid iddo fod yn addas ar gyfer yr hyn yr ydych yn anelu at ei gyflawni a'r amgylchedd yr ydych ynddo. Mae'n hollbwysig meddwl am y cydweithio yn gyntaf, ac yna'r dull o gyflawni hynny, a allai fod drwy gontract cynghrair.

Felly, eich tasg gyntaf yw gofyn cyfres o gwestiynau i chi'ch hun am eich cydweithrediad arfaethedig: ar gyfer pwy y mae'n cael ei sefydlu, beth fydd ei gyfrifoldebau? Yna, gallwch edrych i weld ai dull cynghrair yw'r un cywir, y rhesymau dros hynny, a'r rhesymau efallai pam nad dyma'r dull cywir.

Ar gyfer pwy mae eich cydweithrediad? Nid oes atebion cywir nac anghywir ar gyfer maint y boblogaeth o bobl y mae Cynghrair ar eu cyfer. Efallai eich bod eisiau diffinio set o bobl yn ôl grŵp oedran, disgrifiad clinigol neu gymdeithasol.

Wrth benderfynu ar y grŵp targed, gwiriwch ei fod yn realistig. Os yw ar gyfer oedolion, beth am bobl ifanc yn y cyfnod pontio? Os yw ar gyfer preswylwyr, beth am y rhai y tu allan i'r ardal, ond sydd wedi cofrestru gyda Meddyg Teulu yn yr ardal?

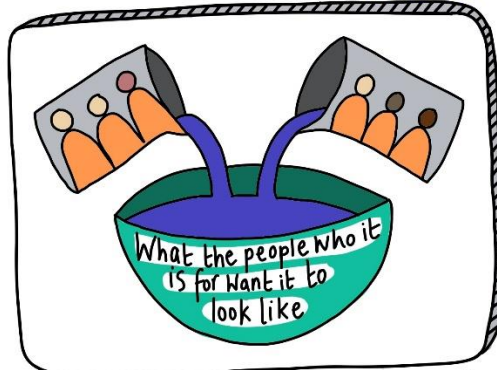
Nawr gallwch chi droi at y gweithgareddau rydych chi am i'r cydweithrediad eu cyflawni. Yn ddelfrydol, bydd gennych y rhai y mae'r cydweithrediad yn cael ei sefydlu ar eu cyfer yn disgrifio sut maent eisiau iddo edrych a theimlo. Bydd hyn yn eich helpu i symud o feddwl am wasanaethau i feddwl am bobl.

1 Meddylwch am gydweithrediad...

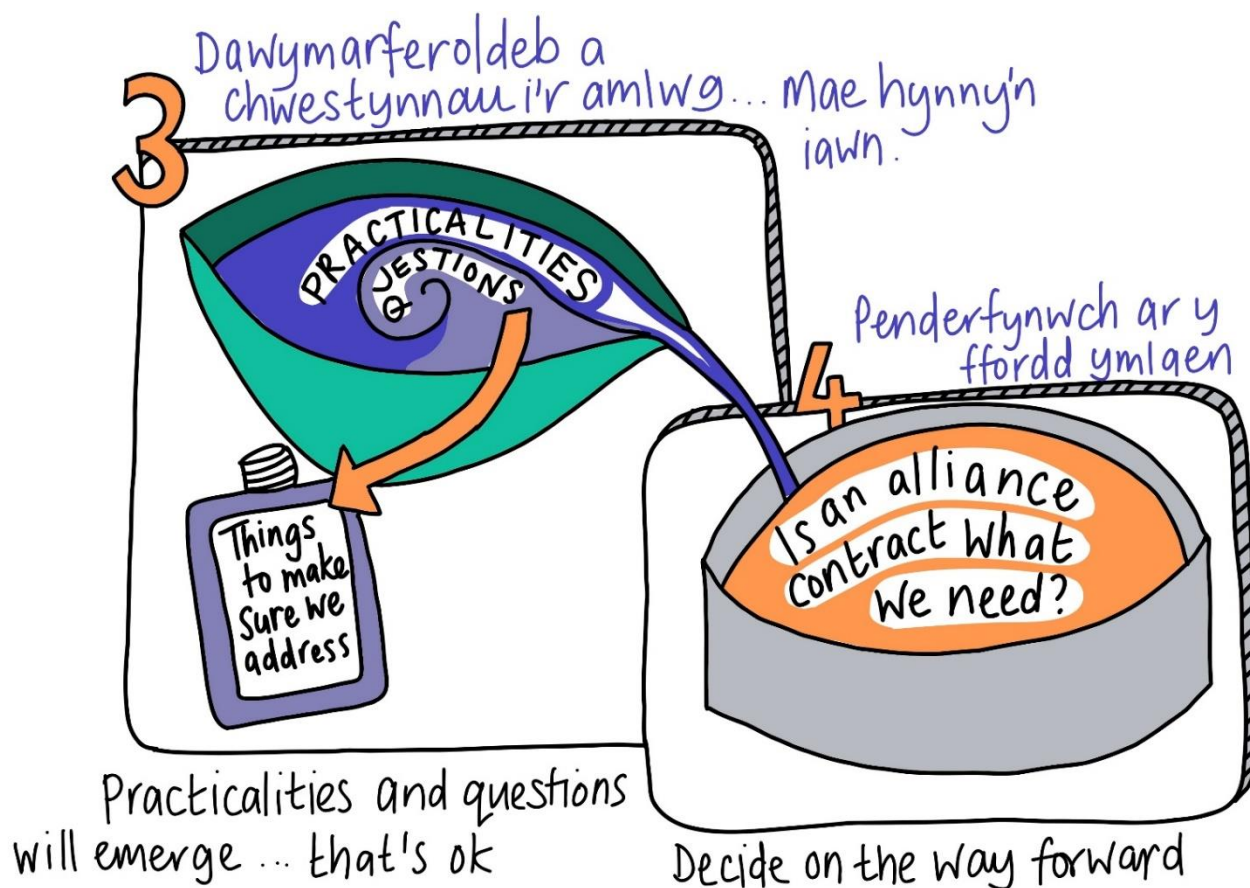
Think about the collaboration...

2 Penderfynwch beth hoffech ^{wneud}

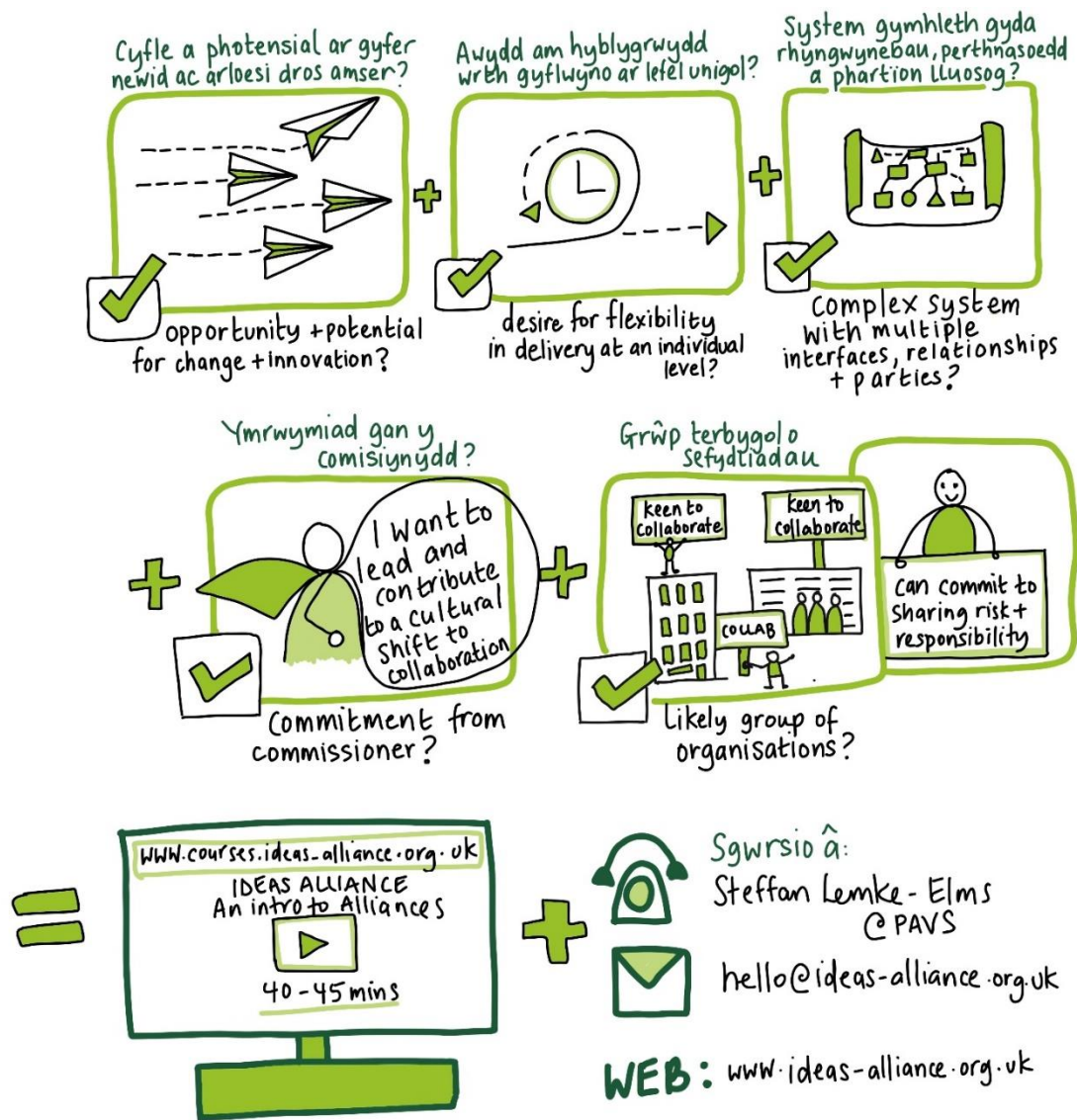
Decide what you want to do

Unwaith y byddwch wedi cael y darlun cyffredinol hwnnw, bydd y pethau ymarferol yn dod yn fwy amlwg. Mae'n gyffredin yn y cam hwn y bydd rhai cwestiynau i'w hateb ynghylch cwmpas. Mae hyn yn normal ac ni ddylai eich rhwystro.

Nawr eich bod wedi cadarnhau'r hyn yr ydych ei eisiau o'r cydweithrediad yr ydych yn ei sefydlu, gallwch ystyried a yw cynghrair yn gyfrwng addas. Ni fydd cynghrair yn llwyddiannus os mai dyna'r dewis anghywir, ond mae cynghrair yn addas iawn lle mae:

- cyfle a photensial ar gyfer newid ac arloesi dros amser
- awydd am hyblygrwydd wrth gyflwyno ar lefel unigol
- system gymhleth gyda rhyngwynebau, perthnasoedd a phartïon lluosog
- ymrwymiad gan y comisiynydd i arwain a chyfrannu at newid diwylliannol tuag at gydweithio
- grŵp tebygol o sefydliadau sy'n awyddus i gydweithio ac ymrwymo i rannu risg a chyfrifoldeb

5. Datblygu cynghrair

Mae cyd-gynhyrchu a chanlyniadau wrth wraidd cynghrair; mae datblygu cynghrair yn gofyn am amser i alluogi perthnasoedd i adeiladu a ffynnu, ac i gyd-ddylunio canlyniadau, ymagwedd a gweithrediad y gynghrair gyda phawb – comisiynwyr, partneriaid, darparwyr gwasanaethau, a phobl â phrofiad bywyd neu brofiad byw.

Mae'n hanfodol bod y gwahoddiad i'r cam hwn yn agored i bawb a allai fod â diddordeb, er mwyn sicrhau bod y cyd-ddyluniad yn cynnwys ystod o leisiau, a bod sefydliadau o wahanol faint yn cael eu cynrychioli, a'u bod yn cael tegwch yn y broses.

Mae contract cynghrair yn gyfrwng pwysig i alluogi sefydliadau llai i gael eu comisiynu, gan y gall aelodau cynghrair fod yn gymysg a chynnwys sefydliadau cenedlaethol mwy, yn ogystal â darparwyr gwasanaethau lleol. Yn ogystal, gall

cynghrair is-gontractio i sicrhau tegwch o ran cyrhaeddiad ac arbenigedd ar draws ardal leol.

Mae cynghreiriau yn aml yn cael eu contractio dros gyfnod sylweddol o amser, weithiau hyd at ddeng mlynedd. Dros yr amser hwn, gall y cyd-destun y mae'r gynghrair yn gweithio ynddo newid. Er mwyn i gynghrair allu ymateb i'r newidiadau hyn, maent yn datblygu cynllun cyflawni blynyddol, y cytunir arno gan dîm arwain y gynghrair. Mae'r hyblygrwydd hwn yn eu galluogi i ganolbwyntio ar ddull dysgu i reoli perfformiad, gydag aelodau'r gynghrair a phobl â phrofiad bywyd neu brofiad byw yn chwarae rhan weithgar yn y modd y caiff hyn ei ddatblygu.

6. Y Camau Nesaf

Ar ôl darllen y papur briffio hwn, efallai y bydd gennych rai cwestiynau heb eu hateb, felly byddem yn awgrymu eich bod yn gwyllo'r [ffilm hyfforddi ragarweiniol](#) am ddim hon ar gontractio cynghrair, sy'n sôn mwy am y manylion. Am ragor o wybodaeth neu sgwrs anffurfiol – ewch i www.ideas-alliance.org.uk neu cysylltwch â hello@ideas-alliance.org.uk

Ysgrifennwyd y ddogfen hon gan Ideas Alliance CIC, gyda darluniau gan Pobl Tir Mor CIC, ac mae ar gael yn y Gymraeg.

Diolch yn fawr i'r holl sefydliadau isod ac i'r mewnbwn lleol gan gomisiynwyr ledled Gorllewin Cymru.

Funded by
UK Government
Wedi ei ariannu gan
Llywodraeth y DU